

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

HISTORIA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 24 stron (zadania 1- 29).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „x” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „x”.
7. **Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu** lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIA

--	--	--

Stopień:
szkolny

Czas pracy:
90 minut

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	3	1	4	2	4	2	4	2	4	1	3	1	1	3	2	1	1	1	2	2	1	2	3	1	1	2	2	2	2	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																														

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego stopnia: 51

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –

Zadanie 1. (3p.)

Zamieszczone poniżej opisy osiągnięć starożytnych cywilizacji dopasuj do miejsc wskazanych na mapie. Cyfry z mapy, odpowiadające opisom, wpisz do tabelki.

	Opis starożytnej cywilizacji	Cyfra z mapy
A.	<i>Myśmy uczynili to państwo zupełnie niezawisłym i silnym zarówno w czasie pokoju jak i wojny. Pragnę wyjaśnić, dzięki jakim wysiłkom doszliśmy do tej potęgi oraz dzięki jakim formom ustrojowym i jakim cechom charakteru nasze państwo stało się wielkie. Nasz ustrój polityczny nie jest naśladownictwem obcych praw, a my sami raczej jesteśmy wzorem dla innych niż inni dla nas. Opiera się na większości obywateli, a nie na mniejszości. W sporach prywatnych każdy obywatel jest równy w obliczu prawa; jeśli zaś chodzi o znaczenie, to jednostkę ceni się nie ze względu na przynależność do grupy, lecz ze względu na talent osobisty.</i>	
B.	<i>Wyrabia się go w ten sposób, że dzieli się igłą łodygi na cieniutkie, ale jak najszersze paski włókna. Najlepsze są te, które pochodzą z samego środka łodygi. Każdy gatunek bywa sklejan na desce zwilżonej wodą; woda ta pełna mułu służy za spoiwo. Najpierw przykładają się do deski wyprostowane paski, następnie prowadzi się na krzyż paski poprzeczne. Potem ściska się arkusze w prasach, suszy na słońcu i łączy jeden z drugim, poczynając od najlepszych, a kończąc na najgorszych. W jednym zwoju nie ma nigdy więcej jak dwadzieścia arkuszy. Szeroką powierzchnię wygładza się kłem lub muszlą, ale wtedy litery łatwo się ścierają.</i>	
C.	<i>Jeśli ktoś dopuścił się rabunku i zostanie złapany, człowiek ten poniesie karę śmierci. Jeśli pełnoprawny obywatel wybił oko członkowi klasy pełnoprawnych obywateli, wyrwą mu oko. Jeśli złamał kość pełnoprawnemu obywatelowi, złamią mu kość. Jeśli wyrwał oko poddanego albo złamał kość poddanego, zapłaci jedną minę srebra. Jeśli wyrwał oko niewolnika innej osoby albo złamał kość niewolnikowi innej osoby, zapłaci połowę jego ceny kupna.</i>	

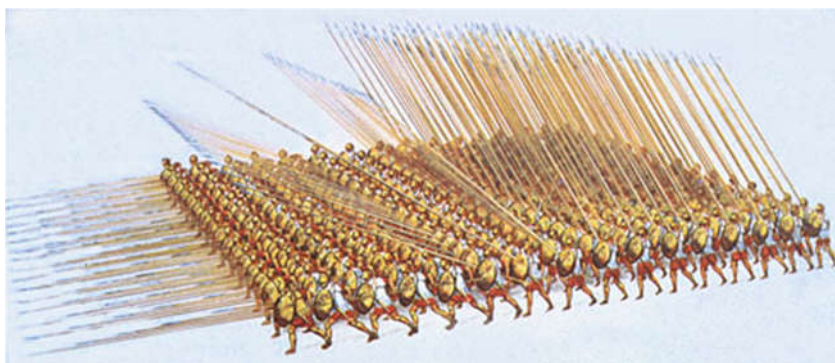
Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s. 17, 26, 33.

www.bnd.ibc.edu.pl (dostęp: 30.09.2018).

Zadanie 2. (1p.)

Na podstawie ilustracji oraz wiedzy własnej, wpisz w wykropkowane miejsce nazwę przedstawionej na ilustracji formacji wojskowej starożytnej Grecji.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s. 46.

.....

Zadanie 3. (4 p.)

Przyporządkuj przykłady starożytnego malarstwa wymienionym cywilizacjom. W wykropkowane miejsca wpisz odpowiednie litery. Jedna z nazw nie pasuje do żadnego z przykładów.

1. Starożytna Grecja
2. Starożytny Daleki Wschód
3. Starożytny Rzym
4. Starożytny Izrael
5. Starożytny Egipt

A. cdn.myshoptet.com (dostęp: 20.09.2018). 	B. www.gogle.com (dostęp: 20.09.2018).
C. www.globtroter.com (dostęp: 20.09.2018). 	D. www.encrypted-tbn0.gstatic.com (dostęp: 20.09.2018).

Zadanie 4. (2p.)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy własnej dokończ zdania A i B, które znajdują się pod materiałem źródłowym.

Źródło 1.

Perykles pragnął, aby ludność nie objęta obowiązkiem służby wojskowej, trudniąca się rzemiosłem, nie była pozbawiona udziału w tych dochodach (...). Do tych robót trzeba było materiału: kamienia, spiżu, kości słoniowej, złota, hebanu, cyprysu; trzeba było rzemieślników, którzy by to wszystko przysposobili i obrobili, a więc cieśli, rzeźbiarzy, obrabiaczy spiżu, kamieniarzy, farbiarzy, obrabiaczy kości słoniowej, malarzy, hafciarzy, rytowników. Poza tym trzeba było ludzi do transportu budulca, przedsiębiorców handlu zamorskiego, żeglarzy i sterników na morzu, a na lądzie chłopów z wozami, koniarzy, woźniców, powroźników.

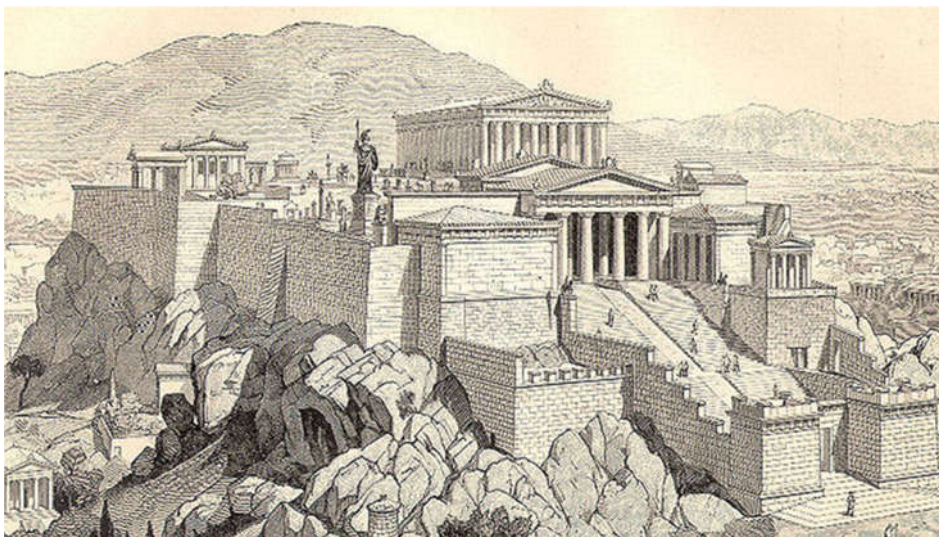
Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. Starożytność i średniowiecze I*, Toruń 2004, s. 44.

Źródło 2.

Władca po raz kolejny uwierzył widzianym wizjom i bezzwłocznie postanowił założyć miasto. Gdy tylko tam przybył, zdał sobie sprawę ze strategicznego położenia terenu, który znajdował się nad cieśniną Bosfor. Nie szczędzono funduszy na budowę nowego miasta. Nadał swemu dziełu swoje imię, co nie było niczym nadzwyczajnym w historii, bowiem wielu słynnych władców nadawało nowo założonym miastom nazwę od swojego imienia np. Aleksander zakładając Aleksandrię czy cesarz Hadrian zakładając Hadrianopolis (Adrianopol). Nie mogło w nim zabraknąć głównego rynku czy senatu. Całe miasto było zdobione kolumnami przywożonymi z całego imperium. Miasto wyposażone zostało w Wielki Pałac, katedrę, uniwersytet, hipodromy, łaźnie i liczne kościoły.

Na podstawie: www.historia.org.pl (dostęp: 30.09.2018).

Ilustracja 1.

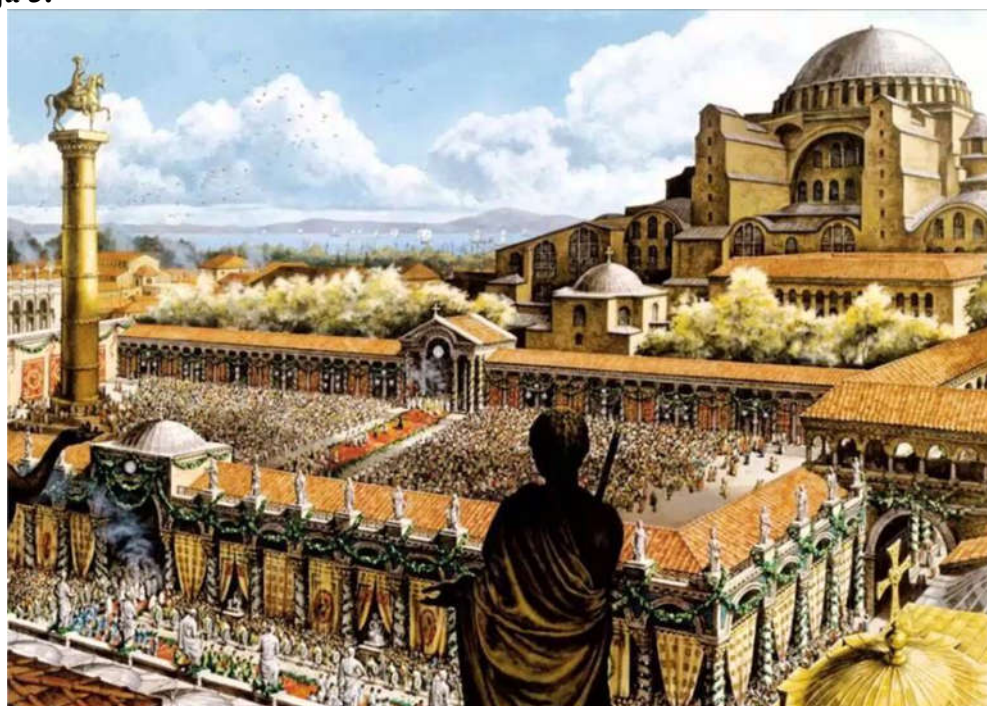
www.upload.wikimedia.org (dostęp: 30.09.2018).

Ilustracja 2.

www.adalbertus.katowice.opoka.org.pl (dostęp: 30.09.2018).

Ilustracja 3.

www.i.ytimg.com (dostęp: 30.09.2018).

A. Miasto opisane w źródle 1 zostało przedstawione na ilustracji

B. Miasto opisane w źródle 2 zostało przedstawione na ilustracji

Zadanie 5. (4p.)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy własnej, wpisz do tabeli miejsca i daty bitew stoczonych przez starożytnych Greków.

	Tekst źródłowy	Miejsce bitwy	Rok bitwy
A	<i>Hellenowie szykowali się do bitwy. Zaświtała jutrzienka, a oni zwołali zgromadzenie załóg okrętowych, na którym przed wszystkimi innymi wygłosił Temistokles piękną mowę. Kończąc, wezwał ich do wsiadania na okręty. Wtedy Hellenowie odbili ze wszystkimi okrętami na morze. Na wyjeżdżających natomiast uderzyli barbarzyńcy. Ale większość nieprzyjacielskich okrętów zatopiono. Barbarzyńcy masowo ginęli w morzu. Skoro pierwsze ich okręty zwróciły się do ucieczki, pozostałe wówczas uległy zagładzie.</i>		
B	<i>Wybrano to miejsce, ponieważ było najodpowiedniejszym w Attyce miejscem do rozwinięcia ruchów jazdy. Miltiades uderzył na armie perską gdy dowiedział się, że w obozie perskim nie ma jazdy liczącej ponad 1000 jeźdźców. Po zwycięstwie do Aten wysłano Filipidesa, który ogłosił zwycięstwo Grecji i ostrzegł przed zbliżającymi się Persami. Dzięki temu Ateńczycy byli przygotowani na przybycie wroga. Przebrali mieszkańców w zbroje i ustawili na murach przez co wojska Dariusza wycofały się myśląc, że miasto jest uzbrojone.</i>		

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w źródłach nie tylko pisanych. Starożytność i średniowiecze I*, Toruń 2004, s. 48-49.

Zadanie 6. (2p.)

Na podstawie opisów znajdujących się w tabeli rozpoznaj warstwy społeczne starożytnego Rzymu i wpisz ich nazwy w wykropkowane miejsca w tabeli.

	Opis	Nazwa warstwy społecznej
A.	Tworzyli uprzywilejowaną warstwę społeczną, do której należeli przedstawiciele najznamienitszych rzymskich rodów. We wczesnym okresie państwa cieszyli się pełnią praw politycznych i wyłącznością na obejmowanie urzędów.	
B.	Była to warstwa społeczna prawdopodobnie wywodząca się z ludności podbitych terenów wokół Rzymu lub osiedlającej się w Rzymie. Byli ludźmi wolnymi, ale nie przysługiwały im (do pewnego momentu) prawa obywatelskie.	

Zadanie 7. (4p.)

Wykonaj poniższe zadania, których treść odnosi się do funkcjonowania instytucji ustrojowych starożytnego Rzymu.

A. Podaj nazwę urzędnika przedstawionego na poniższej ilustracji.

www.latein.cc/wp-content/uploads/2013/04/17 (dostęp: 30.09.2018).

Nazwa urzędnika:

B. W wykropkowane miejsca pod opisem wpisz nazwy urzędników republikańskiego Rzymu.

1. Sprawował w republice nieograniczoną władzę. Powoływano go na okres sześciu miesięcy tylko wtedy, gdy państwu zagrażało niebezpieczeństwo.

.....

2. Sprawował władzę sądowniczą i zastępował konsulów podczas ich nieobecności w państwie.

.....

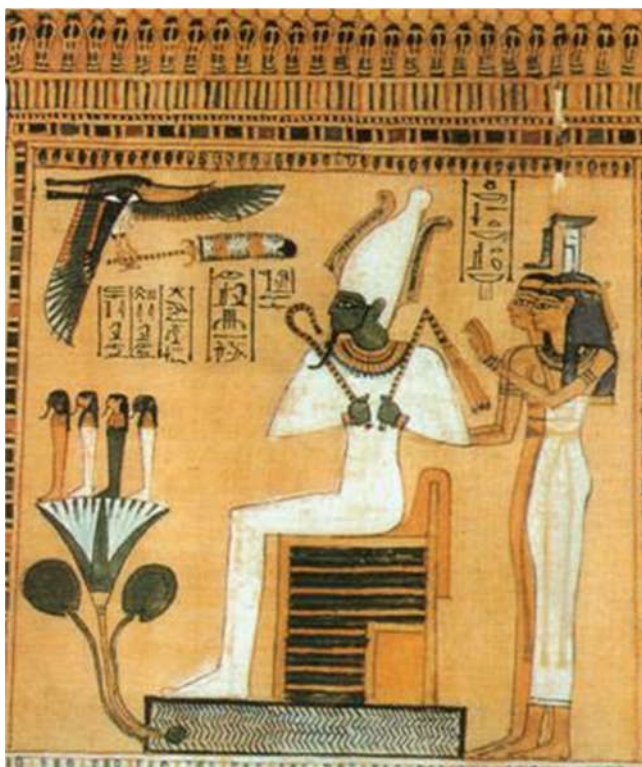
3. Nadzorował porządek w mieście. Sprawowanie tego urzędu było początkiem kariery politycznej młodych patrycjuszy.

.....

Zadanie 8. (2p.)

Poniżej przedstawiono wizerunki starożytnych bogów. W wykropkowane miejsca wpisz nazwę państw, w których rozwijał się ich kult.

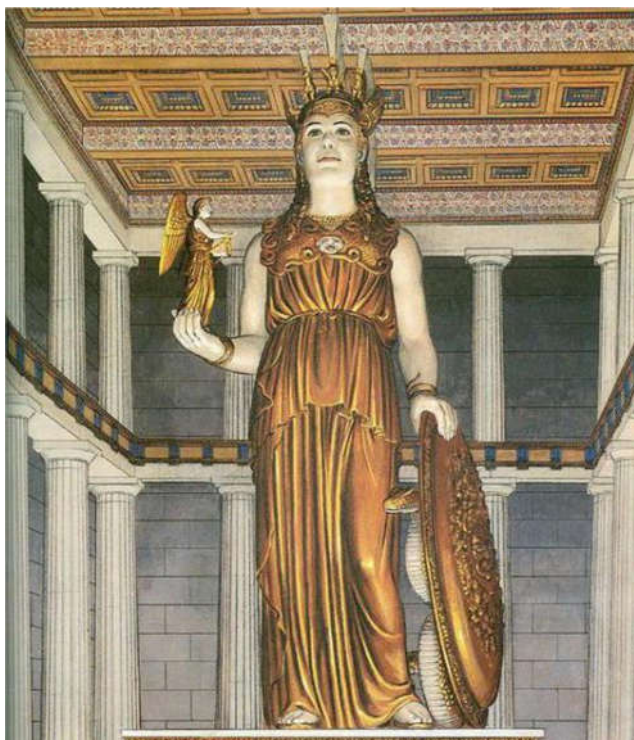
Źródło 1.

A.

www.mojewycieczki.org (dostęp: 30.09. 2018).

Źródło 2.

B.

www.nextews.com (dostęp: 30.09. 2018).

Zadanie 9. (4p.)

Na podstawie opisu i wiedzy własnej rozpoznaj postaci świata starożytnego. Ich imiona (nazwiska rodowe lub przydomki) wpisz w wykropkowane miejsca w tabeli.

	Opis dokonań władcy	Imię (nazwisko rodowe lub przydomek)
A.	Stworzył ogromne bliskowschodnie imperium. W młodości wychowywany był przez sławnego filozofa Arystotelesa. Dzięki wielu zwycięstwom doprowadził do pokonania potężnego państwa Persów. Podjął próbę podboju Indii. Zmarł w Babilonie w wieku zaledwie 33 lat. Po jego śmierci rozgorzały walki pomiędzy dowódcami stworzonej przez niego, prężnej armii, tzw. diadochami, które doprowadziły do podziału ogromnego państwa na kilka królestw.	
B.	Był wybitnym dowódcą wojskowym i politykiem. Wszedł w skład pierwszego triumwiratu. Odnosił imponujące sukcesy zbrojne. Stłumił słynne powstanie Wercyngetoryksa w Galii. Przekroczył rzekę Rubikon, wypowiadając słynne słowa: „kości zostały rzucone”. Został mianowany dyktatorem dożywotnim. Zamordowany 15 marca 44 roku p.n.e. w efekcie spisku, w którym wzięło udział kilku jego najbliższych współpracowników.	
C.	Jako doskonały gladiator, przez pewien czas, pełnił stanowisko nauczyciela szermierki w szkole w Kapui. Pod jego dowództwem wybuchł bunt, który przerodził się w powstanie. Grupa powstańców szybko rosła. Zasilana była przez zbiegłych z okolicznych majątków ziemskich niewolników. Gromadzili się na Wezuwiuszu, który zamienił się w twierdzę. Powstanie zakończyło się klęską, on sam zginął w walce, a jego ciało nie zostało odnalezione.	
D.	Żaden inny polityk nie zdobył podobnej pozycji w państwie. Był wybierany corocznie na stanowisko stratega czyli dowódcy wojskowego, mającego jednocześnie wpływ na politykę Aten. Otaczał opieką filozofów i artystów, wraz ze swoją żoną Aspazją popierał rozwój nauki i sztuki, doprowadzając Ateny do najwyższego stopnia rozwoju gospodarczego i kulturalnego. W inicjatywach budowlanych uczestniczyli najwięksi artyści epoki, m. in. Fidiasz.	

Zadanie 10. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A.	Powstanie chrześcijaństwa	
B.	Bitwa pod Issos	
C.	Niewola babilońska	
D.	Edykt mediolański	

Zadanie 11. (3 p.)

W wykropkowane miejsce w podpunkcie A wpisz nazwę przedstawionej na zdjęciu budowli i wykonaj polecenie B.

www.podrozepoeuropie.pl (dostęp:30.09.2018).

A.

B. Poniżej podano informacje dotyczące przedstawionej budowli. Zaznacz znakiem x dwa zdania fałszywe.

	Informacja	Falsz
1.	Przy jego budowie wykorzystywano wzorce zaczerpnięte z Grecji.	
2.	Wysokie łuki arkadowe pozwalały na pokonywanie wąwozów i rzek.	
3.	Wewnątrz budowli znajdowały się marmurowe lub terakotowe rury.	
4.	Budowle służyły do transportu towarów jako mosty łączące brzegi.	

Zadanie 12. (1 p.)

Spośród podanych poniżej znaczeń terminu *wiking*, wybierz to, które podaje Marcin Salański w artykule *Wikingowie i początki ich wypraw w VIII-IX w. – prawda i mity*, powołując się na szwedzkiego historyka F. Askerberga.

- A. Wiking to człowiek, który wyłamywał się z klasycznych struktur społecznych, porzucał dom i wyjeżdżał.
- B. Termin wiking oznaczał człowieka poszukującego szczęścia w najeżdżaniu na inne plemiona i w zdobywaniu łupów.
- C. Określenie wiking oznaczało człowieka ukrywającego się przed światem z różnych przyczyn, np. z powodu popełnionego przestępstwa.
- D. Termin wiking oznaczał obraźliwe określenie wojownika, używane przez ludy podbite i ujarzmione.

Zadanie 13. (1 p.)

Poniżej podano, na podstawie artykułu *Wikingowie i początki ich wypraw w VIII-IX w. – prawda i mity*, informacje dotyczące pierwszych wypraw podejmowanych przez wikingów. Zaznacz znakiem x zdanie fałszywe.

	Informacja	Falsz
A.	Na pierwsze wyprawy udawały się przedsiębiorcze jednostki, które chciały zaryzykować i na własny koszt, bez królewskiego patronatu, odkryć inny świat – rezerwuuar łupów i rynki zbytu dla towarów wikińskich.	
B.	Największe sukcesy wikingowie zaczęli odnosić, gdy za organizację wypraw odpowiedzialni stali się władcy poszczególnych królestw i władztw ówczesnej Skandynawii, zaś u podstaw sukcesów wypraw wikińskich leżała konsolidacja tych królestw.	
C.	W VIII/IX w. ziemie skandynawskie były na tyle rozwinięte, że królowie i możnowładcy, aby dalej cieszyć się ze swej pozycji podejmowali wyprawy mające służyć poznaniu Europy i kulturowej integracji z nią.	
D.	Jedną z ważnych przyczyn wypraw był handel, który w okresie między 500-800 r. stanowił dość ważną gałąź rozwoju Skandynawii i wykazywał duże tendencje centralizacyjne, czego najlepszym przykładem było emporium handlowe w Birce.	

Zadanie 14. (3 p.)

Na podstawie poniższych źródeł oraz wiedzy własnej w podpunkcie A wpisz nazwę aktu zawieranego pomiędzy postaciami widocznymi na miniaturze oraz wykonaj polecenie B.

Źródło 1.

W XI wieku we Francji i innych państwach Europy Zachodniej rozwinął się system lenny, który trwał przez następne stulecia - do końca średniowiecza. Jego podstawą były związki między wolnymi ludźmi, zwierzchnikiem i tym, który oddawał mu się pod opiekę i pragnął mu w sposób zaszczytny, po rycersku, służyć. Stosunek zależności zawiązywał się w uroczystym akcie, składanym w obecności świadków.

Lech Trzcionkowski, Leszek Wojciechowski, *Historia - podręcznik do gimnazjum*, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2013, s. 101.

Źródło 2.

<https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3912435.html> (dostęp: 22.09.2018).

1.

2.

A. Akt wspomniany w tekście źródłowym oraz scena przedstawiona na ilustracji to:

.....

B. Podkreślony fragment w tekście źródłowym nr 1. oraz ilustracja przedstawiają postacie (zaznaczone strzałkami) charakterystyczne dla systemu lennego. Wpisz w wy kropkowane miejsca pojęcia, którymi są one określane w tym systemie:

Postać 1.

Postać 2.

Zadanie 15. (2 p.)

Autor lektur *Chrzest Mieszka I* i *Drużyna Mieszka I* odwołał się kilkakrotnie do kronikarzy piszących o początkach państwa polskiego. Wymień dwóch spośród wymienionych w artykule.

A.

B.

Zadanie 16. (1 p.)

Którą z poniższych przyczyn chrztu Polski autor artykułu *Chrzest Mieszka I* uważa za najważniejszą?

- A. Zagrożenie ze strony Słowian Połabskich
- B. Zagrożenie ze strony Cesarstwa Ottonów
- C. Konieczność wsparcia władzy i jedności kraju
- D. Przyjaźń z Czechami

Zadanie 17. (1 p.)

Poniżej podano, na podstawie artykułu *Drużyna Mieszka I*, informacje odnoszące się do funkcjonowania drużyny w państwie wczesnopiastowskim. Zaznacz zdanie fałszywe.

	Informacja	Falsz
A.	Oprócz pełnego utrzymania drużynnicy dostawali co miesiąc żołd w srebrze, dodatkowo zaś, jeśli któremuś z nich urodziło się dziecko jemu również książę płacił żołd.	
B.	Drużyna była czynnikiem stymulującym wytwórczość, rolnicy musieli regularnie dostarczać do grodów książęcym drużynnikom nie tylko żywność, ale i inne potrzebne im rzeczy.	
C.	W czasie podróży po państwie władcy średniowiecznemu nie mogła towarzyszyć drużyna, ponieważ, zgodnie z ówczesnym prawem, musiała strzec grodu książęcego.	
D.	Ważne urzędy państwowe, poza kanclerzem, wywodzą się z drużyny książęcej, wszystkie miały zmilitaryzowany charakter, ponieważ w razie potrzeby urzędnik stawał się wojownikiem.	

Zadanie 18. (1 p.)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytanie.

Źródło 1.

Henryk IV

Grzegorz VII

www.t4.ftcdn.net (dostęp: 30.09.2018).

Źródło 2.

Spór pomiędzy papieżem a cesarzem miał dramatyczny przebieg. Cesarz został ekskomunikowany, a następnie papież uwięziony i wygnany. Europa w wyniku tego konfliktu podzieliła się na dwa obozy: gregoriański i antygregoriański. Porozumienie między papieżem a cesarstwem zostało zawarte dopiero pół wieku później, niestety też nie było trwałe.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. Starożytność i średniowiecze I*, Toruń 2004, s. 89-90.

Jakie wydarzenie z przebiegu walk pomiędzy cesarstwem a papieżem zostało przedstawione w tekstach źródłowych?

- A. Początek niewoli awiniońskiej - uwięzienie papieża przez króla Francji i wybór nowego.
- B. Walka o inwestyturę - wygnanie papieża przez cesarza i powołanie nowego.
- C. Pojednanie papieża i cesarza w Wormacji.
- D. Początek wielkiej schizmy wschodniej, czyli rozłam kościoła na rzymskokatolicki i prawosławny.

Zadanie 19. (2 p.)

Podaj pojęcia dotyczące władzy w państwie polskim w czasie rozbięcia dzielnicowego, które zostały scharakteryzowane poniżej.

- A. Terytorium to obejmowało ciągnący się przez środek państwa pas ziem, które należały do najstarszego w rodzie.

.....
(pojęcie)

- B. Zasada władzy zwierzchniej w państwie, polegająca na tym, że jeden z książąt dzielnicowych miał sprawować władzę nad pozostałymi. Początkowo godność należała do najstarszego z rodu Piastów, czyli seniora.

.....
(pojęcie)

Zadanie 20. (2 p.)

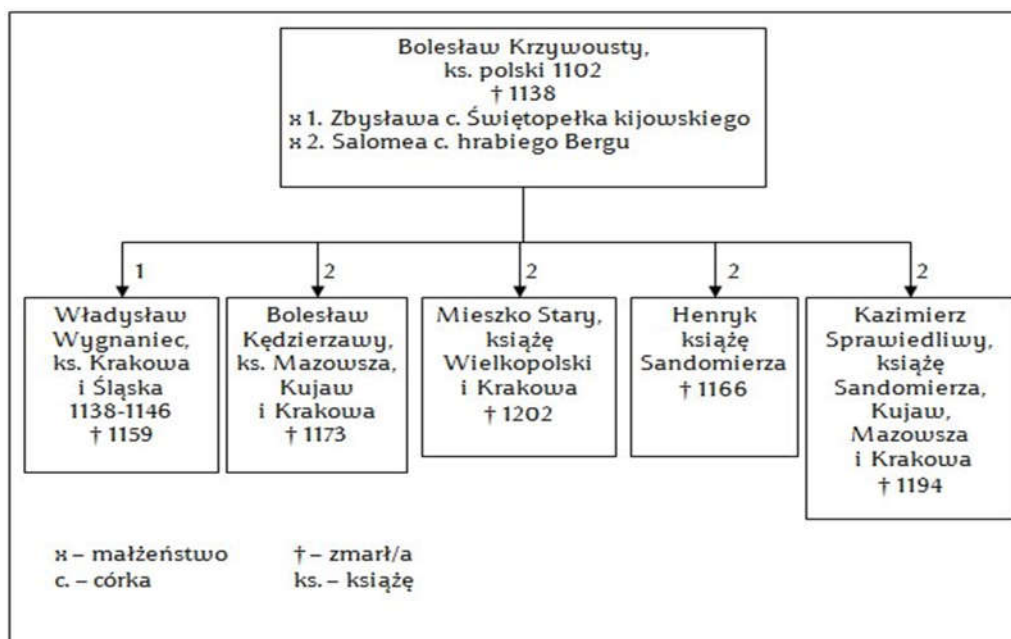
Na podstawie tekstów źródłowych odpowiedz na zamieszczone pod nimi pytania A i B.

Źródło 1.

Romańska posadzka wiślicka, datowana na czas ok. 1175-1177, jest jednym z najciekawszych dzieł sztuki romańskiej w Polsce. Nie mamy pewności co do tożsamości przedstawionych osób. Zapewne są to fundatorzy i dobroczyńcy wiślickiej świątyni. Jej budowę rozpoczął książę Henryk Sandomierski, którego można zidentyfikować jako starca w górnej kwaterze. Następcą Henryka był jego młodszy brat i to on prawdopodobnie ufundował płytę, ukazany został w dolnej kwaterze, w towarzystwie żony oraz syna Bolesława.

Na podstawie: www.isztuka.edu.pl (dostęp: 16.09.2018).

Źródło 2.

<http://wlpzpolke.pl> (dostęp: 16.09.2018).

Źródło 3.

www.fotocreo.wordpress.com (dostęp: 16.09.2018).

- A.** Który z synów Bolesława Krzywoustego nazwany został w tekście źródłowym fundatorem *Płyty wiślickiej*?

.....

(imię i przydomek)

- B.** Które z poniższych wydarzeń miało miejsce za panowania władcy - fundatora *Płyty wiślickiej*?

1. Zjazd w Łęczycy
2. Sprowadzenie Krzyżaków na ziemie polskie
3. Zamach w Gąsawie
4. Bitwa pod Legnicą

Zadanie 21. (1 p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A.	Bitwa pod Płowcami	
B.	Koronacja Władysława Łokietka	
C.	Sąd w Warszawie	
D.	Powstanie Akademii Krakowskiej	

Zadanie 22. (2 p.)

Na podstawie opisu wykonaj polecenia A i B.

(...) Ten król ponad wszystkich książąt polskich dzielnie rządził Rzeczpospolitą, albowiem jak drugi Salomon wyniósł dzieła swoje, budując miasta, domy i grody (...). Wszystkie te miasta i zamki opatrzył bardzo silnymi murami, budowlami i wieżami wyniosłymi, głębokimi fosami i innymi fortyfikacjami na ozdobę królestwa, a ku bezpieczeństwu i schronieniu narodu polskiego. Za panowania bowiem tego króla powstało w lasach, gajach i na karczowiskach drugie tyle miast i wsi, ile przedtem było w królestwie polskim. Był to najtroskliwszy opiekun i obrońca dobrych i sprawiedliwych, bardzo srogi zaś prześladowca złych, rozbójników, gwałtowników i potwarców (...) których dosięgnął, kazał piętnować na obliczu rozpalonym żelazem. Za jego czasów też żaden możny pan lub szlachcic nie odważył się wyrządzić krzywdy biednemu, lecz wszystko wedle wagi sprawiedliwości było załatwiane. Ponieważ zaś w królestwie odbywały się sądy na podstawie dawnych zwyczajów, a raczej przekupstwa, wyroki rozmaicie zmieniając, przeto król dbały o sprawiedliwość zwołał z całego królestwa polskiego pralatów i szlachetnych baronów, a odrzuciwszy wszelkie zwyczaje przeciwne prawu i rozumowi, za wspólną zgodą tychże pralatów i baronów, kazał spisać ustawy zgodne z prawem i rozumem dla przestrzegania po wsze czasy, na ich podstawie sprawiedliwość każdemu miała być równo wymierzona (...)

www.wikisource.orgKronikaJana z Czarnkowa (dostęp: 22.09.2018).

A. Powyższy fragment *Kroniki* Jana z Czarnkowa opisuje:

1. Bolesława Krzywoustego
2. Henryka Brodatego
3. Bolesława Wstydliwego
4. Kazimierza Wielkiego

B. Uzasadnij swój wybór, powołując się na jeden argument z tekstu, nawiązujący do panowania wybranego władcy.

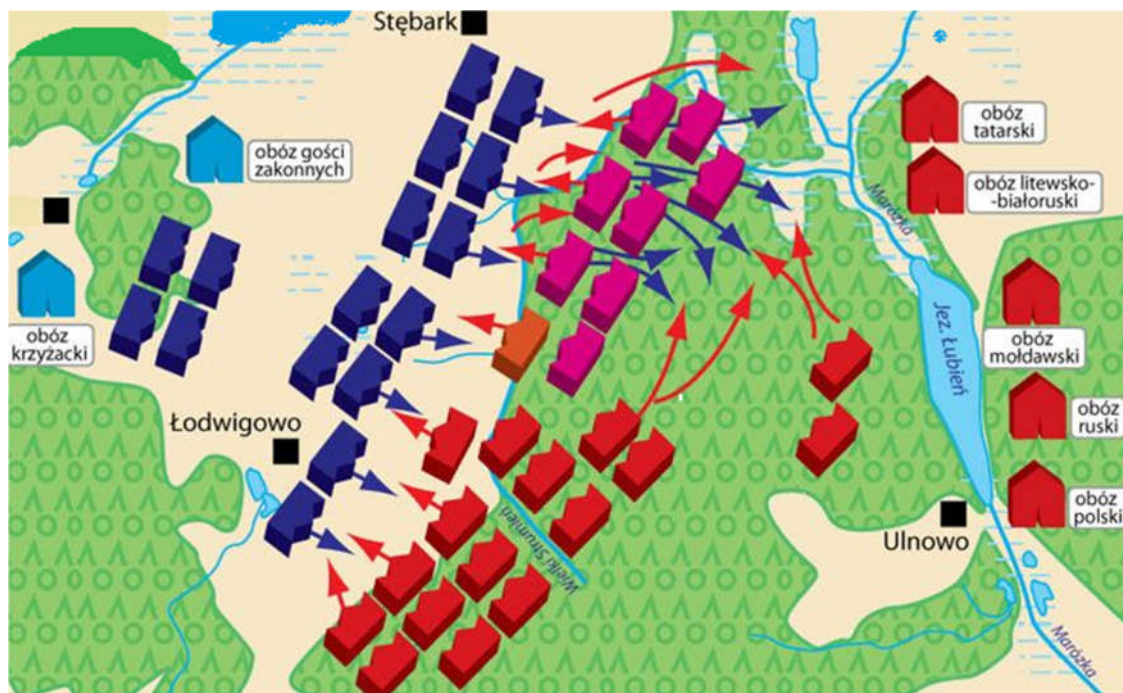
.....

.....

Zadanie 23. (3 p.)

Na podstawie mapy i fragmentu wiersza rozpoznaj wydarzenie i wykonaj polecenia A, B i C zamieszczone pod materiałem źródłowym.

Źródło 1.

<http://www.damskarzecz.pl> (dostęp: 16.09.2018).

Źródło 2.

(...) *Bój niebywały*

*Zaraz się będzie toczyć - okrutny
A polski rycerz krwią ubroczony
Niejedno ramię zbrojne też utnie
I mistrz już poległ - już zwyciężony.*

A. Miejsce wydarzenia:

B. Rok wydarzenia:

C. Podaj nazwisko mistrza, o którym mowa w podkreślonym wersie wiersza:

.....

Zadanie 24. (1 p.)

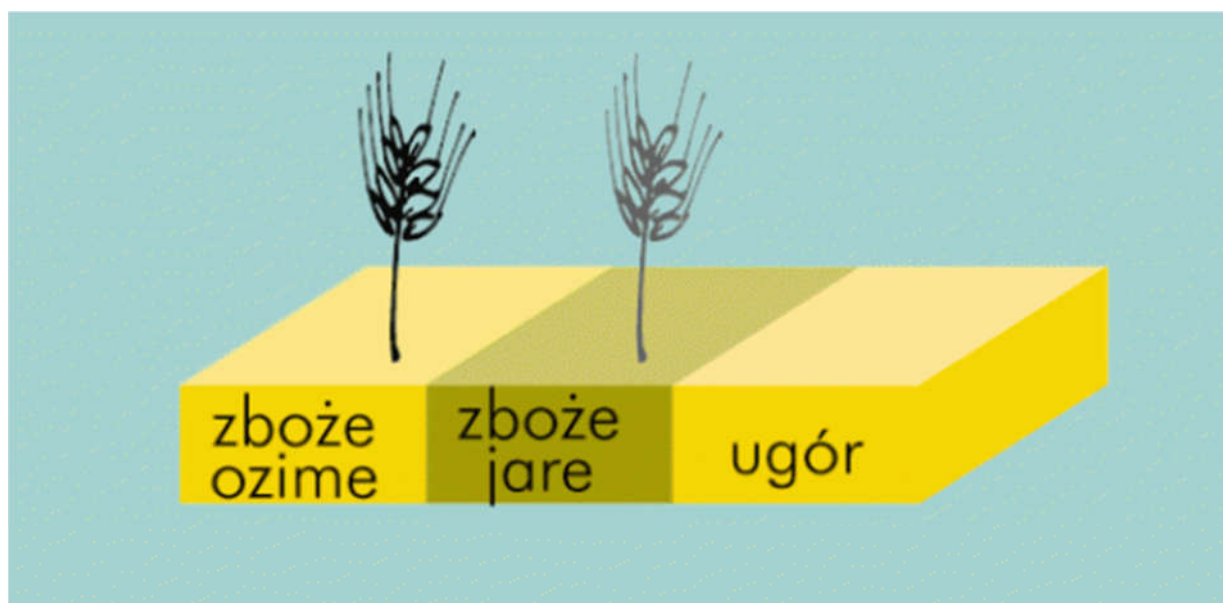
Na podstawie opisu podaj nazwę średniowiecznej miejskiej instytucji.

Był organizacją zawodową rzemieślników w miastach średniowiecznych, celem jego powołania była obrona interesów rzemiosła i praw członków, organizował także wzajemną pomoc, życie towarzyskie i religijne, stanowił jednostkę samoobrony odbywającej ćwiczenia w czasie pokoju i broniącej miasta w czasie wojny.

.....

Zadanie 25. (1 p.)

Rozpoznaj system uprawy roli przedstawiony na poniższej ilustracji i wpisz jego nazwę pod ilustracją.

www.google.com (dostęp: 30.09.2018).

.....

Zadanie 26. (2 p.)

Na podstawie opisu rozpoznaj zakon średniowieczny, podaj jego nazwę oraz miejsce, w którym zbudowany został pierwszy klasztor.

Zakon ten miał bardzo duże znaczenie w Europie i w kulturze średniowiecza. Mnisi żyli według wskazań, które w VI w. spisał założyciel pierwszego klasztoru. Reguła zakonna zakładała łączenie wspólnej modlitwy z pracą fizyczną i umysłową. Jedną z form pracy mnichów było przepisywanie ksiąg.

Na podstawie: Lech Trzcionkowski, Leszek Wojciechowski, *Historia - podręcznik do gimnazjum*, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2013, s. 104.

A. Nazwa zakonu -

B. Miejsce, w którym zbudowano pierwszy klasztor:

.....

Zadanie 27. (2 p.)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej wpisz w podpunkcie A nazwę przywileju oraz wybierz spośród podanych w podpunkcie B władcę, który go nadał.

Okolicznością nadania tego przywileju był sejm obozowy szlachty przed wyprawą przeciw Krzyżakom. Król w ten sposób niejako „kupił” udział szlachty w czasie wyprawy. Przywilej ten gwarantował nietykalność majątkową bez wyroku sądowego oraz obowiązek uzyskania przez króla zgody na bicie monety, wprowadzał zakaz łączenia stanowiska starosty i sędziego ziemskiego oraz obowiązek sądenia szlachty według prawa pisanego. Przywilej ten w decydującym stopniu ograniczał władzę króla.

www.historia.azv.pl/rozwoj-przywilejow-szlacheckich-w-polsce.html (dostęp:22.09.2018).

A. Nazwa przywileju -

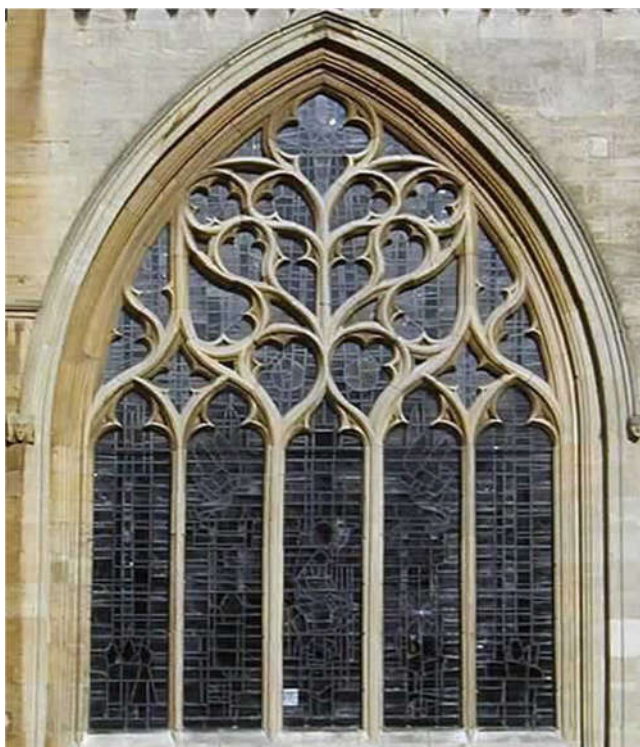
B. Przywilej został nadany przez:

1. Ludwika Andegaweńskiego
2. Władysława Jagiełłę
3. Władysława Jagiellończyka
4. Jana Olbrachta

Zadanie 28. (2 p.)

Obok ilustracji wpisz nazwy stylów architektonicznych, które reprezentują poniższe okna średniowiecznych kościołów.

Źródło 1.

www.google.com (dostęp: 30.09.2018).

A. styl

Źródło 2.

www.google.com (dostęp: 30.09.2018).

B. styl

Zadanie 29. (2 p.)

Na podstawie ilustracji rozpoznaj dwa średniowieczne rzemiosła.

Źródło 1.

A.

www.google.com (dostęp: 30.09.2018).

Źródło 2.

B.

www.google.com (dostęp: 30.09.2018).

Brudnopis